

novení předešlého stavu, což by bylo spojeno s velkými a zbytečnými útratami. I s touto námitkou nutno se vypořádati, když dovolací soud žalobě vyhovuje. Netřeba tu řešiti otázku, zdali šikanosní výkon práva má za následek jen povinnost k náhradě škody podle §u 1295 druhý odstavec obč. zák. v doslovu třetí novely, či zdali může vésti k tomu, že by soud k takovému výkonu práva vůbec pomocné ruky neposkytl. Ať žalovaný mínil svou námitku tak neb onak, nikdy není v právu. V prvním případě by mu zbyl nárok na náhradu škody, o který v tomto sporu nejde. Ve druhém případě pak nemůže soud žalobkyni pomoci odepřítí, protože z celého stavu věci je zjevno, že jen žalovaný se přivedl do situace, ve které jest, a že žalobkyně od prvopočátku marně se bránila svémocným zásahům žalovaného do jejího spoluvlastnického práva, že žalovaný jejích námitek a obran nedbal a ve svém jednání pokračoval, takže jen sobě musí následky přičísti. Již dopisem ze dne 28. srpna 1925 upozorňoval právní zástupce žalobkyně jejího žalovaného manžela, že stavba není úředně povolena, že musí býti hned zastavena a že nesmí býti bez svolení spoluvlastnice prováděna. V té době žalovaný stavebního povolení ještě neměl a, prováděl-li nástavbu přece, porušil předpis § 40 stav. řádu ze dne 8. ledna 1889, č. 5 z. z. pro Čechy. Povolení bylo dáno až 12. září 1925, ale v té době znal žalobce již odpor své manželky a měl se podle toho zařídit. Dne 25. září 1925 byla mu doručena soudní záповěď další stavby, ale ani té nedbal a nástavbu provésti dal. Jak tu možno mluvit o šikáně manželky, když žalovaný stůj co stůj provedl svou? Neznamenaloby to spíše chrániti porušování práva proti obraně práva? Tak tedy ani tato námitka nemá významu.

Čís. 7051.

Pro posouzení rozsahu zapsaného práva v pozemkové knize není rozhodným jen obsah hlavní knihy, nýbrž i obsah listiny, založené ve sbírce listin, k němuž bylo při zápisu poukázáno. Byl-li výměnek vložen pro oprávněného a ve vkladu poukázáno na odstavec smlouvy, v níž byli uvedeni nástupci oprávněného, nabyli knihovního a věcného práva k výměnku nejen onen oprávněný, nýbrž i jeho právní nástupci.

(Rozh. ze dne 11. května 1927, Rv I 397/27.)

Žalobě o bezúčinnost výmazu výměnku procesní soud první stolice vyhověl, dovolací soud žalobu zamítl. Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Dovolání, uplatňující dovolací důvody §u 503 čís. 3 a 4 c. ř. s., jest odůvodněno, pokud uplatňuje posléze uvedený důvod. Žalobkyně domáhají se žalobou právní bezúčinnosti výmazu výměnku, zapsaného podle odstavce III. smlouvy ze dne 5. ledna 1911 ve vložce číslo 189 po-

zemkové knihy pro B., a zřízení původního knihovního stavu, dovozuje, že tímto výmazem, povoleným podle úmrtního listu ze dne 6. listopadu 1922 byly zkráceny ve svém knihovním právu. Toto zkrácení dovozují z toho, že prý onen knihovní zápis obsahoval knihovní vklad i jejich práva výměnku, zřízeného pro ně zmíněnou smlouvou, přes to, že žalobkyně v tomto knihovním zápisu nejsou svým jménem zapsány jakožto nositelky tohoto práva, což prý nevádí, ježto zápis odkazuje na třetí odstavec oné smlouvy a tímto poukazem svědčí i pro žalobkyně jakožto další oprávněné. Jde tedy jen o otázku, zda onen knihovní zápis obsahuje v sobě vklad práva výměnku i pro obě žalobkyně, a na tuto otázku dlužno odchylně od soudu odvolacího, avšak shodně s prvním soudem, odpovědět kladně. Podle §u 4 knih. zák. nabývá se knihovních práv (§ 9 knih. zák.) jen jejich zápisem do hlavní knihy. Tento zápis musí podle §u 5 knih. zák. obsahovati podstatná ustanovení těchto práv; nepřipouštějí-li knihovní práva stručného vytčení, lze se v hlavní knize odvolati na příslušná místa listiny, na nichž spočívá zápis, s účinkem, že se za to pokládá, jako by vytčená místa byla do hlavní knihy zapsána. Pro posouzení zapsaného práva není tedy rozhodným jen obsah hlavní knihy, nýbrž i obsah listiny, založené ve sbírce listin, jež je integrující součástí pozemkové knihy. Odvolací soud zamítl žalobu, vysloviv názor, že — ačkoli v odstavci III. smlouvy ze dne 5. ledna 1911 umluveno jest právo výměnku též pro obě žalobkyně, jimž mělo toto právo příslušet po smrti Josefa W-a st., nenabyly knihovního práva proti každému vlastníku nemovitosti. Odvolací soud má totiž za to, že do hlavní knihy jest podle §u 5 knih. zák. zapsati každým způsobem osobu oprávněného buď jmenovitě nebo poukazem na listinu; není-li ve hlavní knize vůbec zmínky o nástupcích osoby, jež byla zapsána jako oprávněná, nenabyli prý tito nástupcové oním zápisem knihovního práva. S tímto názorem nelze souhlasiti. Jest ovšem pravda, že k podstatným ustanovením knihovního práva náleží především i označení oprávněného a že toto označení se musí státi tak, by nebylo v té příčině pochybností. Tomuto požadavku bylo zde však učiněno úplně zadost tím, že byl do pozemkové knihy vložen výměnek sice jen pro Josefa W-a st., že však v tomto vkladu bylo výslovně poukázáno na odst. III. zmíněné smlouvy, podle něhož má kupující po smrti oprávněného Josefa W-a st. dodati žalobkyním každoročně povoz s 12 q hnědého uhlí. Ježto tato smlouva, podle jejíhož posledního odstavce měla býti do pozemkové knihy vložena všechna práva v ní vytčená, jest právě listinou, na níž spočívá zápis, a ježto se, jak řečeno, sporný zápis ve hlavní knize dovolává přesně určeného místa smlouvy, kde je právo výměnku, příslušející žalobkyním po smrti oprávněného Josefa W-a st., zevrubně označeno, dlužno podle §u 5 knih. zák. za to míti, že vytčené místo smlouvy bylo do hlavní knihy zapsáno. Z toho plyne, že tímto zápisem nabyl knihovního a věcného práva proti nabyvateli nemovitosti nejen Josef W., nýbrž že ho nabyly i obě žalobkyně. Právem domáhají se tudíž žalobkyně bezúčinnosti výmazu tohoto výměnku, pokud jim byly jakožto nositelky knihovního práva v tomto právu zkráceny, a odvolací soud proto pochybil, zamítuv žalobu z toho důvodu, že žalobkyně prý zmíněným vkladem nena-

byly knihovního a věcného práva. O zániku žalobního práva uplynutím více než tří let od výmazu tohoto knihovního práva nemůže býti řeči, poněvadž podle §u 62 knih. zák. jest v tomto případě, kde byla žaloba podána proti přímým nabyvatelům knihovního práva, totiž proti osobám, které byly vkladem, o jehož bezúčinnost se žaluje, sprostěny břemene, posuzovati dobu, po kterou má platnost žalobní právo podle ustanovení soukromého práva o promlčení, takže platí lhůta třicetiletá (viz též § 201 III. dílčí novely k obč. zák.).

Čís. 7052.

Bylo-li usnesení, zamítající námitku nepřislušnosti, pojato do rozsudku, jímž byla žaloba zamítnuta, jest žalovaný oprávněn napadnouti usnesení o námitce nepřislušnosti a to rekuresem.

(Rozh. ze dne 11. května 1927, R II 138/27.)

O námitce místní nepřislušnosti jednal soud první stolice zároveň s věcí hlavní a pojal usnesení, jímž námitce nevyhověl, do rozsudku zamítajícího žalobu. Rekurs žalovaného do rozhodnutí prvního soudu o námitce místní nepřislušnosti rekursní soud odmítl. **D ů v o d y:** V tomto případě bylo o námitce nepřislušnosti soudu rozhodnuto současně s věcí hlavní tímž rozhodnutím, totiž napadeným rozsudkem. V takových případech může výrok o příslušnosti býti napaden toliko opravným prostředkem proti rozhodnutí ve věci hlavní dovolacím, tedy v tomto případě pouze odvoláním. Odvolání však stěžovatel — žalovaný — podati nemohl, protože žaloba byla zamítnuta a jemu tedy odvolání nepřisluší. Proto je i stížnost vyloučena (§ 471 čís. 6, 475 čís. 2 c. ř. s.).

N e j v y š š í s o u d zrušil napadené usnesení a uložil rekursnímu soudu, by nehledě k odmítacímu důvodu, jehož použil, znovu rozhodl o rekursu žalovaného.

D ů v o d y:

První soud jednal o námitce místní nepřislušnosti zároveň s věcí hlavní a pojal usnesení, jímž námitce nevyhověl, podle §u 261 první odstavec c. ř. s. do rozsudku ve věci, avšak rozsudkem tím žalobu zamítl. Takto tedy žalovaný v první stolici podlehl se svou námitkou, ale zvítězil ve věci. Tento rozsudek nabyl proti žalobkyni moci práva, protože se žalobkyně neodvolala. Za to však podal žalovaný rekurs do usnesení, jímž nebylo vyhověno jeho námitce, ale tento rekurs byl rekursním soudem jako nepřípustný odmítnut z důvodu, že podle §u 261 třetí odstavec c. ř. s. mohl by býti výrok o příslušnosti brán v odpor toliko odvoláním, že však žalovaný odvolání podati nemůže, protože ve věci zvítězil. Rekurs žalovaného do tohoto odmítacího usnesení byl odmítnut nyní zase soudem první stolice, ale byl na rekurs žalovaného připuštěn rekursním